

Meaza Yohannes
Energi-och klimatsamordnare
meaza.yohannes@trelleborg.se
0410-73 41 37

Kommunstyrelsen

Energiplan 2019-2023- Uppföljningsrapport 2020

Sammanfattning

Energiplan 2019-2023 beslutades av kommunfullmäktige 2019-05-27§ 139. Dokumentet fokuserar på fyra strategiska inriktningar samt tvärsektoriella aktiviteter. Planen omfattar hela kommunen som geografiskt område, alltså inte bara kommunens egen verksamhet. Syftet med energiplanen är att utgöra underlag och vägleda för kommunens långsiktiga arbete med främst energifrågor men i viss mån även klimatfrågor kopplat till energiomställningen. Att planen tagits fram har också varit ett sätt att förhålla sig till den lag om energiplanering som gäller kommuner, lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Energiplanen har tagits fram med hjälp av SWECO och innefattar en konkret handlingsplan för den 5-åriga planeringsperioden, med siktet att nå uppsatta mål för 2030. Enligt beslut ska måloppfyllelse av samtliga åtgärder i planen följas upp årligen. Föreligger nu uppföljningsrapport 2020 som redogör för hur långt kommunen har kommit med planens samtliga åtgärder och ger förslag på hur arbetet ska tas vidare för att kunna nå planens mål.

Genomförandestatus på samtliga åtgärder i planen bedömts utifrån följande variabler: **ej påbörjad, påbörjad, genomfört till hälften eller mer, genomförd helt/pågår kontinuerligt, och ej relevant**. Uppföljningen visar att planen har varit till nytta. Två tredjedelar av planens åtgärder är genomförda eller pågår. Åtgärder som är ej påbörjades utgör 19 procent och åtgärder som är ej relevanta utgör 18 procent.

Bland de viktiga åtgärder som är genomförda eller pågår kontinuerligt återfinns följande:

- Andelen **fossilbränslefria fordon** i kommunens verksamhet har ökat från **7 procent** år 2015 till **60 procent** år 2020.
- Antalet **offentliga laddstationer** för elbilar i kommunen har ökat till 34 st. år 2020.
- Överskott av **närproducerad grön elektricitet** nått rekordnivån vid slutet av 2020 (15 GWh år 2020).
- Trelleborg har blivit första kommunen i NHC (Nordic Hydrogen Corridor) där kommunen upprättat ett samarbetsavtal med NHC vilket innebär

etablering av en vätgasstation i Trelleborg, uppstart av en första flotta bränslecellsfordon och fortsatt arbete för nollemmissiontransport.

Bakgrund

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen ska fastställas av kommunfullmäktige.

I Trelleborgs kommun är energiplanen antagen av Kommunfullmäktige, 2019-05-27 § 139. Arbetet med att ta fram planen har bedrivits förvaltnings- och bolagsövergripande samt i dialog med lokala energiaktörer, med hjälp av en konsult (SWECO) på uppdrag av dåvarande Tekniska förvaltningen. Sammanlagt har tre workshops genomförts för att fånga upp nyckelfrågor, aktiviteter och formulera mål.

Energiplanen är utformad utifrån de mål som är satta i nationella och internationella styrdokument på energi- och klimatområdet. Även kommunens strategiska inriktningsmål och befintliga strategidokument har legat till grund för arbetet. Energiplanen omfattar hela kommunen som geografiskt område, alltså inte bara den verksamhet som bedrivs i kommunal regi.

Syfte

Det övergripande syftet med planen är

- att utgöra underlag och vägleda för kommunens långsiktiga arbete med främst energifrågor, men i viss mån även klimatfrågor kopplat till energiomställningen.

Att planen tagits fram har också varit ett sätt att förhålla sig till den lag om energiplanering som gäller kommuner, lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Trelleborgs vision

Vision 2030: *”Vi har mod att prioritera hållbara och fossilfria energilösningar genom engagemang, beteendeförändringar, och samarbete”*

Energiplanens olika delar

Energiplanen består av fyra strategiska inriktningar med underliggande fokusområden som ligger till grund för mål och handlingsplan:

1. Hållbara transporter
2. Energiaspekter i fysisk planering
3. Förnybar energitillförsel
4. Försörjningstrygghet och smarta elnät

För att nå målen för respektive strategiska inriktning har tre viktiga tvärssektoriella aktiviteter identifierats:

1. Kommunikation och utbildning
2. Styrning och uppföljning
3. Forskningsarbeten och extern finansiering

Energiplanen innefattar en konkret handlingsplan för den 5-åriga planeringsperioden, med siktet att nå uppsatta mål för 2030. Enligt beslut ska måluppfyllelse av samtliga åtgärder i planen följas upp årligen då information för föregående år finns sammanställd. Ansvarig för uppföljningen är kommunledningsförvaltningen. Planen följs upp utifrån de mål, indikatorer samt källor som angetts i planen. Denna rapport beskriver hur mycket kommunen har jobbat med genomförandet av samtliga åtgärder, föreslår samtidigt hur arbetet tas vidare för att kunna nå de uppsatta målen.

Uppföljning

Sedan antagandet 2019 har Trelleborgs kommun arbetat med genomförandet av samtliga åtgärder i planen. I denna *Årsrapport 2020* har genomförande av planens samtliga åtgärder följts upp.

Energiplanen innehåller 34 åtgärder men vissa åtgärder redovisas av flera ansvariga. Vissa åtgärder har också flera delmoment som redovisas som separata åtgärder. Därför redovisas uppföljning av sammanlagt 75 åtgärder. De utpekade ansvariga har var för sig fått bedöma status på åtgärderna utifrån följande fem variabler:

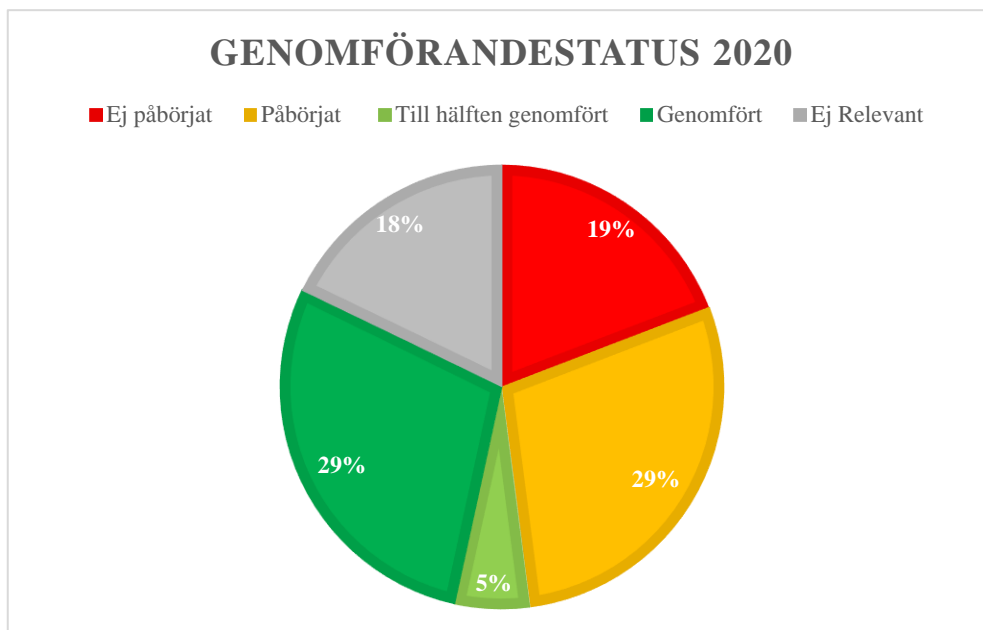
- **E = ej påbörjad,**
- **P= påbörjad,**
- **H= genomfört till hälften eller mer,**
- **G= genomförd helt/pågår kontinuerligt.**
- ”Ej relevant”, i det fall som teknisk utveckling, organisatoriska förändringar eller andra faktorer påverkar genomförandet.

Resultat

Planens samtliga åtgärder har följts upp utifrån de fem ovannämnda variabler. Uppföljningen visar att 63 procent av de utpekade åtgärderna är helt genomförda/pågår kontinuerligt, genomförda till hälften och påbörjade.

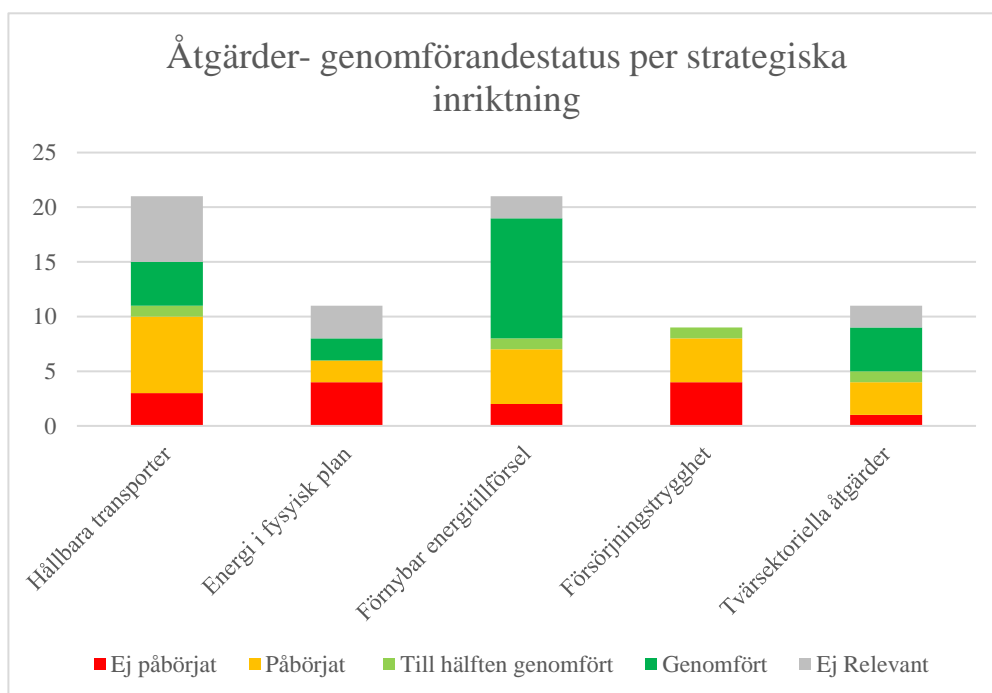
Uppföljningen av åtgärdernas genomförande status visas i **Figur 1**. Den visar följande resultat:

- 29 procent (21 st.) av åtgärderna är **helt genomförda** eller pågår kontinuerligt
- 5 procent (4 st.) av åtgärderna är **genomförda till hälften** eller mer
- 29 procent (21 st.) av åtgärderna är **påbörjade**
- Åtgärder som ännu **inte är påbörjade** utgör 19 procent (14 st.)
- Åtgärder som är **ej relevanta** att genomföra utgör 18 procent (13 st.)

Figur 1: Genomförandestatus 2020 för åtgärderna i Energiplanen 2019-2023

Uppföljning av åtgärdernas genomförandestatus fördelade per strategiska inriktningarna och tvärssektoriella aktiviteter visas i **Figur 2**)

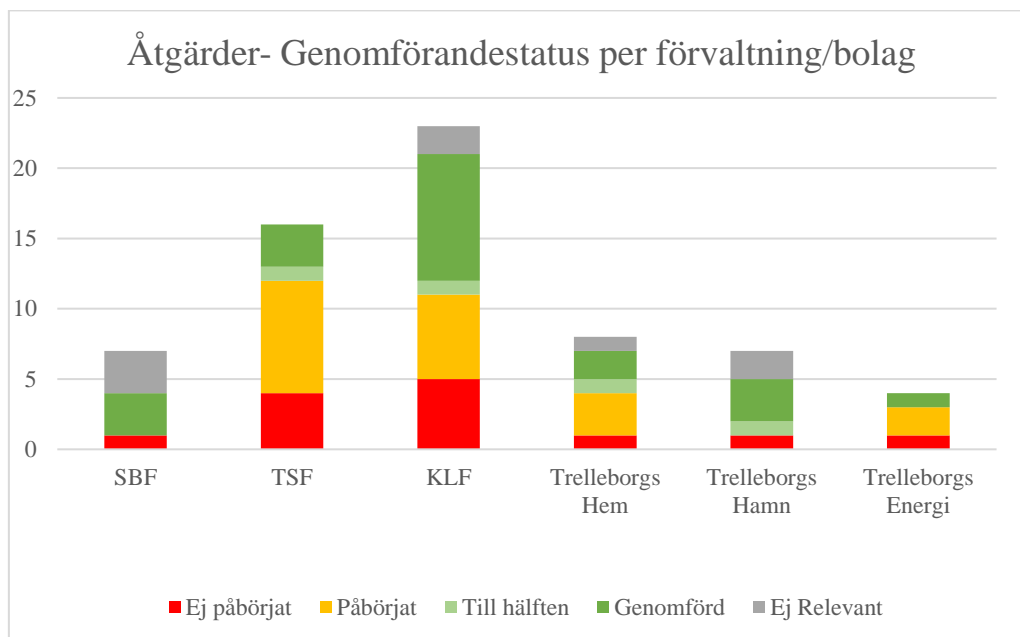
Figur 2: Genomförandestatus 2020 för åtgärderna i Energiplanen 2019-2023 fördelade per strategiska inriktningar och tvärssektoriella aktiviteter

Uppföljning av åtgärdernas genomförandestatus fördelade per ansvariga förvaltningar och bolag visas i **Figur 3**. Östersjöterminalen AB ingår inte i Figur 3. eftersom bolaget inte bedriver någon verksamhet.

Kommunledningsförvaltningen står som ansvarig för en större andel av planens åtgärder, och har samtidigt genomfört en större andel av de åtgärder som de har ansvar för (40 procent). Teknisk Serviceförvaltning har påbörjat att genomföra en större andel av åtgärderna som de har ansvar för (50 procent).

Trelleborgs Hamn AB har genomfört en större andel av åtgärder som de har ansvar för (43 procent). Trelleborgs Hem AB och Trelleborgs Energi AB har påbörjat att genomföra en större andel av åtgärderna som de ansvarar för (38 procent respektive 50 procent).

Åtgärder som är ej påbörjade är sådant som är kopplade till projektet kuststad 2025 (som inte är aktuell förrän 2026). Åtgärder som är ej relevant att genomföra är sådant som är som teknisk utveckling, organisatoriska förändringar eller andra faktorer påverkar genomförandet.

Figur 3: Genomförandestatus 2020 för åtgärderna i Energiplanen 2019-2023 fördelade per förvaltning/bolag

Helt genomförda åtgärder

Att åtgärder är helt genomförda eller pågår kontinuerligt är naturligtvis ett glädjande resultat. Nedan nämns några exempel på de viktigaste åtgärder, fördelade per strategiska inriktningarna och tvärsektoriella aktiviteter.

1. Hållbara Transporter
  - **Samordning av lätta fordon** inom kommun organisationen vilket resulterat till att totalt antal fordon i fordonsflottan minskat. Dessutom, har andelen **fossilfria drivmedel** ökat från 6 procent år 2015 till 60 procent år 2020.

- Trelleborgs Hem AB har bytt ut sina **fordon till fossilfria** (endast 2 fordon drivs med diesel). Bolaget har dessutom tagit beslut om att bli helt **fossilfria** under 2021.
  - Närmare 90 procent av Hammens arbetsfordon drivs med **förnybart drivmedel**.
  - Antalet **offentliga laddstationer** i kommunen har ökat till 34 st. år 2020.
  - **Cykelpool** har inrättats för medarbetare för kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen med totalt 5 cyklar (3 vanliga och 2 El cyklar).
  - **Två el-lådcyklar** finns för lån till allmänheten via Fritidisbanken och biblioteket (Energi- och klimatrådgivarens och MAMBAS LånEcyklar).
  - Alla anställda i kommunen har möjlighet till **konferenstjänst för resefria möten** via videokonferenssystemet Skype.
2. Energiaspekten i fysisk planering
- **Erfarenhetsspridning från Övreprojektet** har skett till andra kommuner, Länsstyrelsen samt till byggherrar.
  - **Regionalt informationsutbyte; ”Uthålliga kommuner i Skåne 2020”** är avslutat i till 2019. Slutrapport ha lämnats till Energimyndigheten.
3. Förnybar energitillförsel
- Trelleborgs Hamn AB har installerat en **stor solcellsanläggning på 450 kW** vid dagsvattenbassängerna. Anläggningen beräkna producera max 500 000 kWh och täcker ca. 25 procent av elbehovet i nya hamnen.
  - Dessutom har **en solcellsanläggning på 230 kW** installerats vid Smyge återvinningscentral. Denna anläggning ägs och förvaltas av Trelleborgs Energi.
  - **Installerad effekt på solceller** har ökat i kommunen från 1060 kW år 2016 till 6590 kW år 2020.
  - Dialog med exploitörer pågår kontinuerligt i projekt där kommunen lyfter fram **byggnadsintegrerade solceller** som önskvärt.
  - Informationsinsatser kring **hållbara energilösningar** arrangeras årligen av kommunens Energi- och klimatrådgivare.
  - Trelleborgs kommuns ställningstagande gällande **Havsbaserad vindkraft utanför Trelleborgs kommuns** kust finns i Översiktsplanen. I dagsläget finns två stora pågående projekt inom havsbaserad vindkraft i anslutning till Trelleborg. Vattenfalls Kriegers Flak 300 - 350 MW samt Kust-vind AB 500 MW. Av dessa två planerar Vattenfall ska vara klara med sitt projekt 2027.
  - **Långsiktiga spelregler för biogas samt biogas forskning:** Kommunen deltagit i EU-finansierade projektet ”Greater Bio”
  - **Fossilbränslefri uppvärmning:** 100 procent fossilfri uppvärmning i Trelleborgs Hamn AB. Till stor del fossilfri uppvärmning i Trelleborgs Hem AB (endast 2 oljepannor som används som spetsvärme vid kalla dagar). I kommun organisationen är all uppvärmning fossilfri sedan 2019.
  - **Verka för ökad biogasanvändning i den kommunala verksamheten:** Biogas köps in för uppvärmning till de fastigheter som värms via gasnätet.

- Vid slutet av 2020 har överskottet av **närproducerad grön el** nått rekordnivån i kommunen med 15 gigawattimmar (15 000 000 kilowattimmar).
- 4. Tvärsektoriella aktiviteter
  - Möjlighet att söka **externa finansieringar genom innovationsprojekt** undersöks kontinuerligt.
  - Kommunens energi- och klimatrådgivare anordnar **årligt evenemang för medborgarna** exempelvis mässa och föreläsningar med olika temaområden i samband med olika kampanjer såsom Europeiska Mobilitetsveckan, Earth-Hour och Krisberedskapsveckan.
  - Information kring **energi, klimat** och **hållbarhet** sprids på kommunens hemsida och andra sociala medier.

Ej påbörjade åtgärder

Att åtgärder inte allts är påbörjade kan ha flera olika anledningar. Totalt återfinns 13 av 75 åtgärder som är ej påbörjade. Bland de åtgärder som inte alls är påbörjade nämns några exempel fördelade på strategiska inriktningar och tvärsektoriell aktiviteter:

1. Hållbara Transporter
  - Verka för ökad **användning av bilpooler** genom att utvärdera om kommunen kan bidra till att göra det till ett mer attraktivt alternativ samt dialog med aktörer.
  - Etablera en **strategi för utbyggnaden av infrastrukturen** för biogas, el och andra förnybara drivmedel.
  - Utvärdera och planera för **samordnade varutransporter och citylogistik**.
2. Energiaspekten i fysisk planering
  - Samtliga åtgärder som är ej påbörjade under denna strategiska inriktning handlar om projektet **”Kuststaden/Sjöstaden/Business Center”**. Detta projekt är inte aktuellt förrän 2026.
3. Förnybar energitillförsel
  - Verka för **byggnadsintegrerade solceller**: Inspirationsanläggning där exempelvis fasadmateriel ersätts med solceller.
  - Långsiktiga **spelregler för biogas**; Verka för gemensamma och långsiktiga spelregler för alla aktörer på gasnätet.
4. Försörjningstrygghet och smarta nät
  - Alla åtgärder som är ej påbörjade under denna strategiska inriktning handlar om projektet Sjöstaden 2025: **Arena för smarta energinät i Sjöstaden** är inte aktuell förrän 2026.
5. Tvärsektoriella aktiviteter
  - **Utbildning och informationsinsatser för kommunens personal**; Regelbunden fortbildning av nyckelpersoner och vidareutbildning och information till all personal om hur energiarbetet går.

Pågående åtgärder som är särskilt viktiga att nämna

- Kommunen har upprättat ett samarbetsavtal med NHC (Nordic Hydrogen Corridor) vilket innebär etablering av en **vätgasstation i Trelleborg**, uppstart av en första flotta bränslecellsfordon och fortsatt arbete för nollemissionstransport.
- Ett nytt samarbetsprojekt har inletts mellan fastighetsavdelningen och Trelleborgs Energi AB med syfte att bland annat **energieffektivisera det kommunala fastighetsbeståndet**.
- Solcellsutredning på kommunens och bolagens fastigheter exempelvis **installation av solceller** på Axel Ebbes konsthall i samband med den stora ombyggnationen som har planerats.
- Trelleborgs Energi AB planerar för att installera fler **offentliga laddstolpar** bland annat på Trygghetenshus, Bastions Skola och vid sitt eget kontor.
- Avseende Sjöstaden/Stadskärnan har en dialog med Trelleborgs Energi AB förts. Dessutom har man skrivit in i dokumentet Strukturplan för Sjöstaden/Stadskärnan av att man skall arbeta med energilösningar i framkant under hela utbyggnadstiden som kan sträcka sig från 2026 och 20-30 år framåt beroende på konjunktur och efterfrågan på bostäder och lokaler.

Förslag till fortsatt genomförande fram till 2023

För att nå i mål till 2023 med genomförandet av planens åtgärder föreslås följande:

- Samtliga åtgärder som bedömts **ej relevanta** tas bort från dokumentet.
  - Handlingsplanen behöver revideras utifrån omorganisationen/rätt ansvarigförvaltning/bolag.
  - Tidsplanen för samtliga åtgärder som handlar om projektet kuststad 2025/BCT behöver uppdateras då detta projekt är inte aktuell förrän 2026.
  - Visa mål/del mål behöver förtydligas.
1. Hållbara Transporter
    - Om vi ska nå målet på 70 procent reduktion av växthusgasutsläpp från Transportsektorn till 2030 behöver vi **minska utsläppen från 2018 med 52 kg CO₂-ekvivalenter per person år**. Detta kräver stora insatser på många olika områden i samhället (Genomsnitt minskning av utsläpp av växthusgaser i CO₂-ekvivalenter 2010-2018 för transporter i kommunen är 43 kg per invånare och år)
    - Etablera en **strategi** samt samordna den fortsatta **utbyggnaden av infrastrukturen** för el, gas och flytande drivmedel (inkludera Trelleborgs Energi AB i arbetet och förtydliga vilka som står bakom framtagandet av denna strategi)

2. Energiaspekter i fysisk planering
  - Skapa **arena för dialog med byggaktörer** kopplat till projektet Sjöstaden 2025/Business Center samt förtydliga vilken förvaltning/bolag som står ansvarig för skapande av denna arena.
  - **Spetsteknik i Sjöstaden**. Skapa arbetsgrupp för att ta fram en plan och tydliggör vem som ansvarar för skapandet av denna arbetsgrupp.
  - Utredda och ta fram "**gröna avtal**", internt och externt.
3. Förnybar energitillförsel
  - Sätt upp en konkret plan på hur mängden **förnybar elektricitet** kan utökas till att vara totalt 170 GWh till 2023.
  - Sätt upp en konkret plan på hur **andelen lokalt producerat bränsle** i kommunen kan ökas för att nå målen om ett fossilfritt energisystem till 2040. Exempelvis genom att utnyttja potentialen att producera och använda mer biogas i kommunens regi, bl.a. från reningsverket samt användandet av vätgas.
4. Försörjningstrygghet och smarta nät
  - Förtydliga vilken förvaltning/bolag som står ansvarig för skapandet av arenan för smarta energinät i Sjöstaden.
5. Tvärsektoriella aktiviteter
  - En **ledningsgrupp för "Energismarta Trelleborg"** med representanter från relevanta förvaltningar och bolag bör bildas. Ledningsgruppen sätter fokus bland annat på genomförandet av planens samtliga åtgärder, samarbete och information utbyte, framtagandet av en ny energieffektiviseringsplan för det kommunala fastighetsbeståndet, sammanställning och mätning av kommunens totala energiförbrukning, uppföljning och rapportering, utbildningar med mera.